

**Sprawozdanie z działalności Rady Wykonawczej
Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich
za okres od września 2010 do września 2011**

Sprawozdanie obejmuje drugi rok działalności Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich, powołanej na kadencję 2009-2013.

Wg stanu na dzień 9 sierpnia 2011 Konferencja liczy 82 członków, w tym 81 ze szkół będących członkami KRASP i 1 ze szkoły stowarzyszonej z KRASP. W okresie sprawozdawczym deklarację członkostwa złożyło 6 osób, wygasła ważność 2 deklaracji (ze względu na przejście na emeryturę).

Rada Wykonawcza, działająca ponownie w składzie 8-osobowym spotkała się raz w celu określenia zadań na rok 2010/2011, a następnie prowadziła bieżące prace w drodze kontaktów e-mialowych, telefonicznych oraz uczestnicząc w organizowanych przez biblioteki konferencjach i spotkaniach na szerszym forum.

Troje członków Rady Wykonawczej (Błażej Feret, Anna Grygorowicz i Jolanta Stępnia) zostało w styczniu 2011 roku powołanych przez MNiSW (Zarządzenie nr 8/11) w skład dziewięcioosobowego **Zespołu specjalistycznego ds. Infrastruktury Informatycznej**, którego celem jest opiniowanie wniosków o finansowanie zadań z zakresu infrastruktury informatycznej, w tym Wirtualnej Biblioteki Nauki.

W marcu 2011 MNiSW powołała w skład Zespołu interdyscyplinarnego ds. działań upowszechniających naukę (Zarządzenie nr 18/11) Bożenę Bednarek-Michalską (UMK). W toku prac do składu Zespołu dołączyła Krystyna Kocznorowska (BUW).

Udział w pracach obu Zespołów przedstawiciele naszego środowiska stwarza szersze możliwości prezentowania naszego stanowiska podczas opiniowania wniosków, a także udziału w wielu dyskusjach z przedstawicielami Ministerstwa oraz środowiska pracowników nauki uczestniczących w pracach Zespołów.

W roku sprawozdawczym Rada Wykonawcza powołała dwa Zespoły robocze:

1. w styczniu — Zespół ds. deduplikacji e-czasopism i baz danych (który samoistnie przekształcił się w **Zespół StatEI** (ds. **Statystyki Zasobów Elektronicznych**). Celem Zespołu jest wypracowanie modelu obliczania liczby prenumerowanych przez poszczególne instytucje czasopism elektronicznych i baz danych, który przy sporządzaniu statystyk eliminowałby wielokrotne liczenie tych samych tytułów czasopism występujących w różnych serwisach oraz ujednoliciłby zasady podawania w statystykach informacji o liczbie i rodzaju dostępnych baz danych. 10-osobowy Zespół, działający pod kierunkiem Lidii Derfert-Wolf (UTR Bydgoszcz), spotkał się 3 razy, większość prac wykonując w kontaktach elektronicznych. Jednym z powodów podjęcia tych prac jest potrzeba ujednolicenia statystyk, podawanych np. dla potrzeb ankiet i rankingów uczelni. Skład Zespołu oraz informację o aktualnym stanie prac zawarto w notatce załączonej do niniejszego sprawozdania.
2. w marcu — **Zespół ds. punktacji**. Zadaniem Zespołu jest przygotowanie uwag do dotychczasowych kryteriów, na podstawie których dokonywana była ocena jednostek. Zespół działa w 6-osobowym składzie, pod kierunkiem Anny Grygorowicz (UAM Gdańsk). Wstępnym efektem prac było przygotowanie pisma do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz przewodniczącego Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych z uwagami nt. niedostatków obecnie stosowanych zasad oceny dorobku naukowego oraz punktacji czasopism naukowych. Skład

Zespołu stanowi załącznik do niniejszego sprawozdania, a w Protokole ze zjazdu zawarta będzie informacja o aktualnym stanie prac.

Do najistotniejszych zadań zrealizowanych w roku sprawozdawczym, oprócz działań prowadzonych przez oba Zespoły należy zaliczyć:

1. Opracowanie i uruchomienie nowej strony domowej, zawierającej obfite, choć ciągle niekompletne, archiwum działającej od 1997 roku Konferencji Dyrektorów. Projekt strony (jego struktura i zawartość) opracowany został przez Przewodniczącą RW (Ewa Dobrzyńska-Lankosz, AGH), natomiast implementację projektu i bieżącą aktualizację strony zapewnił UEK. Nowa strona została dobrze oceniona przez członków Konferencji, jako bardziej funkcjonalna i czytelna.
2. Zakończone w 2011 roku sukcesem wieloletnie próby wprowadzenia zmiany zapisów dotyczących kwalifikacji wymaganych na stanowisku starszego bibliotekarza i kustosza zawartych w *Rozporządzeniu MNiSW w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej*. W Rozporządzeniu MNiSW z dnia 13 kwietnia 2011 roku zmieniającym wcześniejsze z 22 grudnia 2006 roku odstąpiono od wymogu podnoszenia kwalifikacji dla pracowników, jeżeli posiadają co najmniej 25-letni staż pracy, w tym co najmniej 15-letni staż w bibliotece naukowej. Zniesiono obowiązek odbywania praktyk zawodowych dla osób legitymujących się potwierdzeniem co najmniej rocznego stażu pracy w bibliotece naukowej. Ważną zmianą jest też podniesienie maksymalnej kategorii zaszeregowania kustosza do kategorii XVII oraz uwzględnienie w taryfikatorze stanowisk bibliotekarskich osób ze stopniem naukowym.

Należy podkreślić, że w tej kwestii nie tylko prowadzono wielokrotne bezpośrednie rozmowy z pracownikami Ministerstwa, ale także KDBASP znalazła się na oficjalnej liście jednostek konsultujących projekt Zarządzenia przed wprowadzeniem go w życie.

3. Kontynuowano prace nad ujednoczonym formularzem GUS. W styczniu 2011 roku część bibliotek otrzymała do wypełnienia w formie testowej nowy formularz sprawozdania. Od 2012 roku ma obowiązywać nowy formularz, wspólny dla wszystkich typów bibliotek.
4. Działania na rzecz zachowania zerowej stawki VAT na książki, których wyrazem były wcześniejsze pisma do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz do Ministra Finansów. RW otrzymała negatywną odpowiedź na swoje starania w piśmie Ministerstwa Finansów z 28.10.2010 r.
6. Wydanie opinii w sprawie wystąpienia KDBASP o zwiększenie dofinansowania bazy SCOPUS (w odpowiedzi na wniosek Biblioteki UŚ).
7. Udział w targach ACADEMIA organizowanych w listopadzie 2010 na terenie Politechniki Warszawskiej wspólnie przez Wydawnictwo UW i Oficynę Wydawniczą PW przy współudziale środowisk księgarzy i wydawców. Z inicjatywy naszego środowiska podczas targów prezentowane były wykłady pracowników bibliotek przeznaczone dla środowiska księgarzy i wydawców, co przyczynia się do lepszej współpracy.

Wiele działań podejmowanych było we współpracy ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich. Do działań tych zaliczyć należy:

1. Opiniowanie *Projektu ustawy o zmianie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej* zmierzającego do ujednoczenia stanowisk bibliotekarskich i wymaganych kwalifikacji do ich zajmowania;

2. Udział w projekcie tworzenia programów kształcenia w zakresie bibliotekoznawstwa i informacji naukowej (z ramienia KDBASP w pracach uczestniczą: Danuta Konieczna - kierownik zespołu oraz Marek Górski – komunikat w tej sprawie był na liście konferencji w listopadzie 2010 roku).
3. Udział w pracach nad przygotowaniem projektu *Ustawy o bibliotekach* [Jolanta Stępnia, PW, wcześniej prace prowadzone były z udziałem Marty Kęsik UP Lublin oraz Błażeja Fereta PŁ].
4. Udział w dyskusji nad projektem *Republika książki* [Ewa Kobierska-Maciuszko, BUW]
5. Udział w dyskusji na zasadami finansowania oraz organizacją prac nad *normami bibliotecznymi* [Ewa Dobrzyńska-Lankosz, AGH].

Wśród nieformalnych dyskusji podejmowanych na liście konferencji wskazać należy kilka wątków, które wzbudziły znaczne zainteresowanie i dyskusję:

1. Zasady finansowania (dofinansowania) działalności bibliotecznej w ramach środków na badania statutowe oraz działalność upowszechniającą naukę, a w szczególności sposób wypełniania wniosków i zakres tematyczny wniosków.
2. Stosowane systemy i zasady oceny pracowników bibliotek;
3. Zasady inwentaryzacji prac dyplomowych w zbiorach oraz warunki ich udostępnia;
4. Warunki upowszechniania wersji elektronicznej doktoratów;
5. Zakres uprawnień czytelniczych w systemach zintegrowanych i regulaminach;
6. Zastosowanie postanowień prawa autorskiego do autorstwa zestawień tematycznych.
7. Zadania sekretarza naukowego w bibliotece uczelnianej.
8. Wymiar czasowy praktyk zawodowych.

Mniejsze zainteresowanie wywołały natomiast pytania dotyczące: sposobu odliczania VAT za zakup materiałów bibliotecznych, o wady i zalety stosowanych systemów bibliotecznych, określenie normy dziennej dla osób opracowujących zbiory, zasad opisu prac dyplomowych w formacie MARC 21 czy pytanie o wydatki na zakup książek w bibliotece uczelnianej. Wiele z tych spraw zasługuje na szersze zainteresowanie, więc może warto wrócić do problemów sygnalizowanych w listach.

Niestety wciąż obserwuje się zbyt małe zaangażowanie części członków Konferencji Dyrektorów w inicjowane przedsięwzięcia. Zmalała liczba dyrektorów wypełniających Ankiety płacową (dane na początek roku 2011 podały tylko 42 biblioteki, podczas gdy rok wcześniej było ich 48) Podobnie dane do Ankiety funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce wypełniło za rok 2009 wypełniły 34 biblioteki szkół wyższych publicznych (na ogólną liczbę 52 wypełnionych ankiet). Ciągłe jeszcze otwarta jest ankieta za 2010, a przecież chyba wszyscy złożyli już roczne sprawozdania. Zbyt długi termin wprowadzania danych do Ankiety powoduje także opóźnienie w podsumowaniu wyników, a więc działa przeciwko nam wszystkim (operowanie w drugiej połowie 2011 roku wynikami analizy za rok 2008 nie jest tak efektywne, jak może być w odniesieniu do danych aktualnych).

Takie podejście do wspólnych przedsięwzięć wielu członków KDBASP skłania Radę Wykonawczą do rozważenia zasadności postawienia wniosku o utajnienie wyników tych badań w stosunku do bibliotek, które nie współuczestniczą w ich przygotowaniu.

Należy natomiast podkreślić aktywność kilku bibliotek (w szczególności przedstawicieli bibliotek: Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie oraz Uniwersytetu Łódzkiego), które wykazały się dużą inwencją w przygotowaniu materiałów w związku z organizowanym w październiku Tygodniem Open Access, w tym materiałów w formie szablonów, które mogły być i były wykorzystane przez inne biblioteki. Pozostaje mieć nadzieję, że

w 2011 r. do inicjatywy przyłączy się więcej polskich bibliotek akademickich (SPARC postanowił, że ostatni pełny tydzień października, w 2011 r. będzie to 24-30.10 i zawsze będzie obchodzony na całym świecie jako OA Week).

Nie wiemy jakie zainteresowanie wzbudził apel przewodniczącej RW o oddawanie głosów w konkursie ogłoszonym przez SBP na Bibliotekarza Roku. Niestety żaden z kandydujących przedstawicieli bibliotek uczelnianych (Bożena Jaskowska URz oraz Błażej Feret z PŁ) nie otrzymali tego szaczonego tytułu, ale i tak gratulujemy tytułu Bibliotekarza Roku we własnych okręgach i nominacji do szczybla krajowego. Być może potrzebna będzie nasza większa mobilizacja w przyszłym roku.

Nie rozwinięto znacząco inwencji twórczej wywołanej nadesłaniem z Olsztyna przykładów „lepiej” czyli krótkich, jednozdaniowych groteskowych i nonsensownych wierszyków, których wynalezienie przypisuje się Wisławie Szymborskiej. Przykłady takich wierszyków autorstwa Ireny Suchty, emerytowanej dyrektor byłej Biblioteki ART w Olsztynie (nadesłane przez D.Konieczną – UWM) oraz Henryka Hollendra dyrektora Biblioteki Szkoły Łazarskiego, nie wyczerpują chyba talentów drzemiących w dyrektorach bibliotek.

Mamy nadzieję, że działająca od stycznia 2011 r. nowa strona domowa, jak również aktywna, mimo czasowych przestoju i zakłóceń technicznych lista dyskusyjna mogą stanowić forum różnorodnej działalności wszystkich członków i sympatyków KDBASP w kolejnym roku.

Opracowała Rada Wykonawcza
13 września 2011 roku

Załącznik nr 1 – Skład Zespołu ds. Statystyki Zasobów Elektronicznych

1. mgr Lidia Derfert-Wolf – Biblioteka Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego im. J. J. Śniadeckich w Bydgoszczy – kierownik zespołu
2. mgr Urszula Cieraszevska – Biblioteka Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie
3. mgr Helena Juszczyk – Biblioteka Politechniki Krakowskiej
4. mgr Michał Kordek – Biblioteka Uniwersytecka Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
5. mgr Mirosława Modrzewska – Biblioteka Główna Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego
6. mgr Elżbieta Mroczek – Biblioteka Politechniki Warszawskiej
7. mgr Michał Pijewski – Biblioteka Uniwersytecka Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
8. mgr Iwona Socik – Biblioteka Politechniki Warszawskiej
9. dr Paulina Studzińska-Jaksim – Biblioteka Główna Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie
10. dr Gabriela Waliszewska – Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego

Załącznik nr 2 – Informacja o pracach Zespołu ds. Statystyki Zasobów Elektronicznych

W ramach przedstawionych wyżej inicjatyw z różnych krajów, pomimo ich zróżnicowanego charakteru, wymaga się od bibliotek podobnych danych. I nawet jeśli wymagania te są dość precyzyjnie określone, ciągle wzbudzają sporo problemów i bywają w różny sposób interpretowane. Najwięcej trudności sprawia zliczanie unikatowych tytułów książek i czasopism elektronicznych. Zjawiska te, obserwowane od kilku lat również w polskich bibliotekach akademickich, doprowadziły w styczniu 2011 r. do powołania – na wniosek Rady Wykonawczej KDBASP (Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich) oraz Zespołu ds. Standardów dla Bibliotek Naukowych przy AFBN – zespołu roboczego ds. deduplikacji e-czasopism i baz danych dostarczanych w pakietach. W pierwotnych założeniach zespół miał wypracować model obliczania liczby

czasopism elektronicznych prenumerowanych przez poszczególne instytucje, który przy sporządzaniu statystyk eliminowałby wielokrotne liczenie tych samych tytułów czasopism występujących w różnych serwisach. W trakcie dyskusji okazało się jednak, że będzie niezwykle trudno wydzielić zdublowane czasopisma i zdecydowano zająć się ogólnie statystyką zasobów elektronicznych. Ustalono, że głównymi celami prac zespołu StatEL będzie uporządkowanie terminologii dotyczącej źródeł elektronicznych oraz ujednoczenie danych statystycznych podawanych do: GUS, AFBN, rankingów prasowych, itp. Określono zadania do wykonania w 2011 r.:

1. uzgodnienie definicji: czasopism elektronicznych, baz danych, książek i innych dokumentów elektronicznych - źródłami definicji oraz inspiracją podstawowych przesłanek były wymienione w niniejszym artykule normy i zalecenia międzynarodowe,
2. uzgodnienie rodzajów ww. zasobów podlegających obliczaniu,
3. ustalenie listy zasobów elektronicznych, do których dostęp umożliwiają polskie biblioteki akademickie: w ramach opłat indywidualnych, w ramach opłat konsorcyjnych i w ramach licencji krajowej,
4. przyporządkowanie poszczególnych źródeł do właściwej kategorii, np. czasopism elektronicznych, baz danych, itd.,
5. określenie (w miarę możliwości) liczby czasopism elektronicznych, baz danych i książek w poszczególnych serwisach.

Przyjęto również kilka podstawowych założeń. Ustalono, że w pracach zespołu będą rozpatrywane płatne zasoby licencjonowane, bez względu na źródło finansowania – tym samym włączono zasoby, do których biblioteki mają dostęp w ramach tzw. licencji krajowej. Bierze się również uwagę zasoby bezpłatne dostępne w kolekcjach o płatnym dostępie. Wykluczono źródła bezpłatnie dostępne w sieci (np. OA) oraz dokumenty zdigitalizowane przez bibliotekę. Lista założeń jest poszerzana na bieżąco, w trakcie powstawania katalogu zasobów elektronicznych. Katalog tworzony jest zdalnie przez wszystkich członków zespołu StatEL, którzy otrzymali za zadanie zebranie tytułów w ramach np. danej dziedziny albo w ramach typów uczelni. Następnie wspólnie każdy zasób jest omawiany i klasyfikowany według trzech głównych kategorii: baza danych, czasopisma elektroniczne, książki elektroniczne. Ostatecznym „produktem” pracy zespołu StatEL powinien być inwentarz zasobów elektronicznych kupowanych przez polskie biblioteki akademickie, zawierający następujące elementy opisu każdego zasobu, np.: nazwa, tematyka, typ zasobu, dostawca, konsorcjum, liczba tytułów (czasopism, książek itp.). Wykaz będzie aktualizowany systematycznie i dostępny online z witryny KDBASP.

Oprac.: Lidia Derfert-Wolf
27.07.2011

Załącznik nr 3 — Skład Zespołu ds. punktacji

1. mgr Anna Grygorowicz – Biblioteka Główna Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego – przewodnicząca
2. mgr Maria Garczyńska – Biblioteka Główna AGH
3. mgr Anna Komperda – Biblioteka Główna i OINT Politechniki Wrocławskiej
4. dr Anna Osiewalska – Biblioteka Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie
5. dr Joanna Słomkowska – Biblioteka Uniwersytecka UMK
6. mgr Małgorzata Waga – Biblioteka Uniwersytecka UŚ
7. mgr Ewa Dobrzyńska-Lankosz – Biblioteka Główna AGH